

SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

YTTRANDE
Fö2026/00252

Till Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Med kopia till:
fo.rs.remissvar@regeringskansliet

SOFF yttrande avseende Ds 2026:3 Utökat skydd för vissa civila vapentransporter

Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) tackar för möjligheten att yttra sig. SOFF är en branschförening för företag inom säkerhets- och försvarsområdet med verksamhet i Sverige. SOFF har idag ca 450 medlemsföretag som har verksamhet inom försvar, samhällssäkerhet och cybersäkerhet.

Inledning

SOFF tillstyrker att det ges ökat skydd för vissa civila transporter. Det måste anses vara en stor brist i dagens regelverk att privata aktörers transporter av skyddsvärt gods inte kan erhålla skydd när samma transport hade erhållit skydd om den skett på uppdrag av eller i regi av Försvarsmakten.

Föreningen kan också bekräfta den ökande hotbilden mot företag som ett av flera skäl för ett ökat behov att kunna tillgodose ändamålsenligt skydd för vissa civila transporter.

Samtidigt önskar föreningen några förtydliganden, vilka utvecklas nedan.

Vilka transporter som bör omfattas

Enligt den föreslagna lydelsen i 4 § i skyddslagen (2010:305) så ska skyddsobjekt kunna beslutas vara:

- (a) Vissa objekt – fartyg, luftfartyg och fordon – som tillverkats särskilt för militära ändamål
- (b) Fordonstransporter för militära ändamål av stora mängder vapen, ammunition och sprängämnen
- (c) Fordonstransporter för militära ändamål av andra särskilt skyddsvärda transporter

Vad gäller (a), (b) och (c) föreslår SOFF att regleringen görs teknikneutral för att kunna omfatta nya eller kombinerade transportlösningar när skyddsbehovet motsvarar det som bestämmelsen avser att träffa.

Vad därtill gäller (a) så noterar SOFF att det på s. 43 i promemorian anges att "uttrycket fordon som tillverkats särskilt för militära ändamål kan innefatta en mängd olika fordon". Samtidigt används begreppet "fordon" i bestämmelsens första led som ett alternativ jämte fartyg och luftfartyg. Begreppet "fordonstransporter" såsom används för (b) och (c) kan därför tolkas som att bestämmelsen är begränsad till vägfordon. SOFF föreslår att bestämmelsen görs mer transportneutral, så att särskilt skyddsvärda transporter kan utgöra skyddsobjekt oavsett transportslag. Det bör tydliggöras att bestämmelsen inte enbart avser vägtransporter, utan även exempelvis järnvägs-, sjö-, luft- och multimodala transporter där skyddsbehovet är detsamma.

Slutligen noterar SOFF att en annan remissinstans har uppfattat det som att förslaget är begränsat till att omfatta transporter som genomförs av, eller på uppdrag av, ett företag som är verksamhetsutövare enligt 2 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen (2018:585). Enligt SOFF finns det inget i promemorian som antyder att så skulle vara fallet. Mot bakgrund av att andra aktörer har en motsatt uppfattning vill SOFF ändå understryka att föreningen motsätter sig en sådan begränsning av den föreslagna bestämmelsen.

Skrivningen "för militära ändamål"

Föreningen anser att lagstiftaren bör förtydliga hur uttrycket "för militära ändamål" ska förstås i förhållande till försvarsföretagens utvecklings-, test-, underhålls-, demonstrations- och samverkansverksamhet.

I ett försvarsföretags verksamhet kan skyddsbehovet uppkomma långt innan materiel är föremål för en konkret militär beställning eller användning. Transporter mellan produktionsanläggningar, provplatser eller testanläggningar, eller till/från underleverantörer, systemintegratörer eller ett annat försvarsföretag kan därför vara skyddsvärda transporter även om transporten inte sker direkt på uppdrag av Försvarsmakten eller för en omedelbar militär användning.

Skrivningen "särskilt skyddsvärda"

SOFF tillstyrker förslaget att det avgörande för om ett objekt med en viss last ska anses vara särskilt skyddsvärd eller inte bör bedömas mot bakgrund av vilken funktion transporten representerar för militära ändamål och skyddsvärdet av den funktionen samt behovet av åtgärder med hänsyn till skyddslagens skyddsändamål. SOFF understryker vikten av att bedömningen av "vilken funktion transporten representerar för militära ändamål" beaktar det skyddsbehov som kan uppkomma även innan materiel är föremål för en konkret militär beställning eller användning (jfr ovan).

Beslutsfattande myndighet

SOFF vill framhålla vikten av att beslutsprocessen ger tillräcklig förutsebarhet för berörda företag. Bedömningen av om en transport är särskilt skyddsvärd kan i vissa fall kräva kunskap som det enskilda företaget inte fullt ut förfogar över, exempelvis om operativ betydelse, systemkritikalitet, aktuell hotbild, mottagarens behov eller transportens betydelse för Sveriges eller samarbetsländerns försvarsförmåga.

Det bör därför säkerställas att den beslutsfattande myndigheten har tillgång till relevant försvars- och säkerhetskvalifikationskompetens. Om den beslutsfattande myndigheten inte själv besitter sådan kompetens kan det exempelvis säkerställas genom ett tydligt reglerat samråd med berörda försvarsmyndigheter när sådant behov finns.

Beslutets giltighetstid

Det bör även övervägas om beslutets giltighetstid och omfattning behöver förtydligas, särskilt för återkommande transporter eller transportkedjor där samma skyddsbehov uppstår vid flera tillfällen.

Yttrandet har beretts av föreningens medlemsgrupp för legala frågor.

Föreningen står gärna till förfogande för eventuella frågor i den fortsatta beredningen.

Stockholm den 5 maj 2026.

För föreningen,

Robert Limmergård

Generalsekreterare